

Vilhelm Johannesen um fyrstu figgjarlógina hjá »sparilandsstýrinum« :

Torført at fáa eyga á nakra sparing

I hesum partinum av røðu síni undir viðgerðini av figgjarlógini visir Vilhelm Johannesen m.a. á, at smáplássini eru við sviðið soð á samferðsluøkinum i komandi figgjarlóg

Uppskotið til figgjarløgtingslóg fyri figgjarárið 1982/83 javnvigar við 942 mió. og 650 tús. kr.

I mun til galdandi figgjarløgtingslóg, er hetta ein vøkstur uppá heili 25 pst., og samstundis er hetta fyrsta figgjarlógargruppskotið, ið tað sokallaða sparilandsstýri hefur lagt fram og sostatt ber alla ábyrgdina av.

Hóast sitandi landsstýri av egnum ávum hefur útlagnað sær heitið sparilandsstýrið, so er torført at fáa eyga á nakra veruliga sparing á hesum fyrsta figgjarlógargruppskotið tess.

Fingið alt sum biðið er um

Uppskotið er sum nevnt 25 pst. størri enn galdandi figgjarlóg og ganga vit fylgisskjøluni ígjøgnum, kunnu vit sláa fast, at so at siga allir stovnar hava fingið tær upphæddir, ið hesir hava biðið um. Hetta var ikki vanlig munnagongd undir seinasta landsstýri, sum fekk skotið í skógvarn frá sitandi lögmanni og partamonnum hansara, at tað rak ein ábyrgdarleysan figgjarpolitikk og at tað oyðslaði við almennum pening.

Heilt nágreinliga plagdi undanfarna landsstýri at ganga øll ynskini frá stovnunum ígjøgnum. Stovnsleiðarar vórðu ofta boðsendir at prioritera ynskini yvir fyri landsstýrinum. Nøkur av ynskum vórðu so tikin við, meðan onnur vórðu neydd at biða til næstu figgjarlóg. Tá vit lesa hetta figgjarlógargruppskotið, viðmerkningar til uppskotið og fylgisskjøluni, fáa vit varhugað, at hendað munnagongdin ikki hefur verið nýtt av sitandi landsstýri.

Fiskivinnan næstan óbroytt

Fimm tær størstu telini á figgjarlógargruppskotið eru annars:

1) § 16. Fiskivinna, sigling

politikkur

o.t. 237 mió. og 210 tús. kr.
2) § 19. Almenn forsorg 153 mió. og 877 tús. kr.
3) § 13. Samferðslumál 145 mió. kr.
4) § 14. Skúlamál 79 mió. og 899 tús. kr. og
5) § 12. Heilsumál 72 mió. og 604 tús. kr.

Hesar fimm greinirnar hava nú i fleiri ár verið fimm tær størstu og i mun til hvørja aðra hava tær eisini staðið i somu røð sum nú. Samanbera vit figgjarlógargruppskotið við galdandi figgjarlóg siggja vit, at § 16. Fiskivinna, sigling o.t. er nærum óbroytt, at § 19. Almenn forsorg er hækkað við nærum einum triðingi, at § 13. Samferðslumál er nærum tvífaldað, meðan § 14. Skúlamál og § 12. Heilsumál eru hækkaðar i minni mun.

Samferðsla næstan tvífaldað

Hóast framsøgumaður okkara bæði hefur tosað generelt um figgjarlógargruppskotið, eins og hann hefur viðgjørt tær einstøku greinirnar, fari eg at loyva mær at triva i nakrar av teimum einstøku greinunum. Eg hugsi i fyrsta lagi um § 13. Samferðslumál. Her kunnu vit sláa fast, at meðan 83 mió. kr. standa undir hesi grein i verandi figgjarári, so er skotið upp her, at seta talið til 145 mió. kr. i komandi figgjarári. Sostatt er upphæddin til samferðslumál á figgjarlógini nærum tvífaldað. Og sjálvandi er tað forvitnisligt hjá okkum tingmonnum at vita, hvussu hetta stóra tal ætlandi verður nýtt, hvussu tað verður lutað ímillum tey ymisku økini i landinum, eitt nú ímillum meginikið øðrumegin og tey ymisku útjáraðakini hinu megin.

Eingi fylgisskjøl til samferðslu

Men tá vit so fóru at blaða i fylgisskjølunum til figgjarlógargruppskotið, fyri har at finna fram til, har og hvussu hendað upphædd ætlandi verður nýtt, os funnu vit onki. Ikki eitt orð og ikki eitt tal. Fylgisskjøluni til hesa greinina, ið er tann triðstørsta á

figgjarlógini, og sum stendur fyri ti størsta vøkstrinum i mun til verandi figgjarlóg, sum vórðu lögð fram her á tingi i gjár, hava i slakar tveir mánaðar verið eitt dulmál bæði fyri lögtinginum og fyri almenninginum. Og hetta er helst eisini fyrstu ferð i søguni at ein figgjarlóg er lögð fram i småum.

Einki til útjáraðan

Hinvegin lá eitt broytingarskriv til grein 13. saman við figgjarlógargruppskotið og fylgisskjølunum. Á sjálvum figgjarlógargruppskotið hjá landsstýrinum stendur, at 6 mió. kr. verða settar i grunn til berghols- og brúgvagerð, stendur, at hetta talið skal broygtast til 0.

Vit eru fleiri, ið skilja hesa hálvkvøddu visu landsstýrisins.

Samlaða almenna peningánýtisan til samferðslumál verður nærum tvífaldað við hesum figgjarlógargruppskotið. Talan er um eina hækking úr 83 mió. uppi 145 mió. kr. Men ógins króna skal eftir landsstýrisins ætlan nýtast til sekundarar vega, brúgva- og bergholsgerðir. Tað vil siga, at vegir, brýr og berghol ikki verða gjørt til smáplássini i útjáraðakini.

Strandferðslan skal skerjast

Ein av teimum fáum almennum stovnunum, ið veruliga fær álgt at spara, er Strandfaraskip Landsins. I verandi figgjarári fær strandferðslan væntandi umleið 32 mió. kr. úr landskassanum og her verður skotið upp, at stovnurin i komandi figgjarári ikki skal hava meira enn 25 mió. kr. ella 7 mió. kr. minni enn i hesum figgjarárinum. Hetta, at tænstuvirksemið hjá strandferðsluni verður skert, rakar tær fólkini, sum búgva i útjáraðakini, meðan hetta so at siga ikki sakar tæy, sum búgva i meginøkinum.

75.000 kr. til bygdamening

Niðurstøðan er nú tann, at

útjáraðakini onga krónu skulu hava til sonevndar sekundarar vega- og berg-holsgerðir og at jättanin til strandferðsluna verður munandi skerd. Tá vit so siggja, at ein láturliga lítil upphædd uppá 75.000 kr. er sett av til bygdamening undir § 19., so kann ein ikki lata verða við at spyrja, um hetta veruliga er álvara ella skemt, sum vit hava við at gera. Er hetta ikki at halda fólk i útjáraðakini fyri tað turra spott? Og hava hesi fólkini ikki annað og betri uppiborðið.

Men vit, sum vanliga sita her i tingsalini, tá tingið av og á er saman, vit eru so vanir við, at samgongan við lögmanni og stavnmanni fólkafloksins á odda argar, speirekur og flennur, eisini tá talan er um verulig álvarsmál, so okkum undir tað á óngan hátt, um alt hetta bert er eitt lið i argingini, speirekingini og flenningini hjá lögmanni og samgonguni.

Hálvur sosialráðgevi i Norðoyggjum

Nú nevndi eg fyri lótu síðani, at strandferðslan er ein av teimum fáum almennum stovnunum, ið veruliga fær álgt at spara. Eftir at eg havi leita við lýkt og ljósi, havi eg funnið eina aðra sparing, og kemur hendað fram á ávíkavist síðu 32 og síðu 34 i fylgisskjølunum. Her snýr tað seg um ein sosialráðgevara til Norðoyggjar. I Norðoyggjum er eitt ynski um at fáa ein sosialráðgevara settan. Til tess, at nøka hesum ynski settu vit i seinasta landsstýri pening av til endamálið á galdandi figgjarlóg, men við tað at sitandi landsstýri setti tann sosialráðgevaran at virka i Eystur-oyggi og við skrivstovu i Havn, er spurningurin um at fáa ein sosialráðgevara at virka i Norðoyggjum aftur frami i ár.

I Norðoyggjum er ynski um at fáa ein heilan sosialráðgevara settan burtur av, men her sigur landsstýrið, at tað er nóg mikið við einum hálvum sosialráðgevara i Norðoyggjum, og landsstýrið hefur harvið spart heilar 60.205 kr.

Nú veit eg at fagnaðar-

rómur verður settur sum ósiður á tingi. Um hetta ikki var so, hevði eg skotið upp, at vit tingmenn lættu okkum á og róptu hurra fyri okkara frálíka sparilandsstýri, ið veruliga hefur megnað at spara heilar 60.205 kr. i spurninginum um at seta ein sosialráðgevara at virka i Norðoyggjum.

Global Chemical Tankers Ltd.

Undir aðru viðgerð av figgjarlógini segði Hilmar Kass, at figgjarnevndin og Landsstýrið høvdu fingið vissu fyri, at hvør einkulturl partaigari seg hefur skuldbundið seg fyri duplta upphædd av ti teknaða partapeninginum. Soleiðis fær hann eginpeningin til at verða 3 x 4,4 mill. kr. ella 13,2 mill. kr.

Nú gangi eg út frá, at Hilmar Kass veit, at ein partaigari bert bindur seg fyri tann pening, hann hefur teknað i partapeningi. Skal hann bindast fyri meira, má tað fyriliggja ein serstøk avtala, sum fastleggur, hvussu nógv partaigarin skal bindast fyri út yvir hansara lut i partapeninginum. Eg skal ikki siga, at ikki onkur einstakur av partaigarunum hefur gjørt eina tilika avtalu, men tær flestu hvørki kenna ella hava undirskrivað eina tilika avtalu.

I skrivi frá initiativtakarunum til møguligar partaigarar stóðu hesar reglur svart upp á hvitt: »Ein av fordelunum við hesum projekti er, at partaigararnir bert skulu teknað 2-3 mill. kr. i partapeningi«.

Seinni fekk almenningurin so at vita, at partapeningurin gjørdist 4,4 mill. kr.

Á einum av fundunum upp undir stovnandi aðalfund varð enná upp á fyrispurning sagt frá einum av initiativtakarunum, at partaigararnir ikki skuldu bindast fyri meira pening enn tann, tær teknaðu i partapeningi.

Spurningarnir i Sosialinum i síðstu viku eru tí enn ósvaraðir og haldast má framvegis, at nevndu stuðulslán og veðhald ikki eru lóglig!

Ein ið enn ivast

Einki og ikki eisini

I tingfrásøgnini um uppskotið um rentustudning var ein prentvilla komin fyri. Hetta var i samband við insinuationirnar, at javnaðarflokkurin skuldi kanska havt við, at landsstýrið arbeiddi við sama málið: »Hann (Vilhelm Johannesen) kundi upplýsa, at javnaðarflokkurin visti eisini um arbeiddi i landsstýrinum«. Tað skuldi havt staðið »...visti einki um...«

Suðurstreymoyar Javnaðarfelag:

Aðalfundur hóskvøldið

Arsaðalfundur Suðurstreymoyar Javnaðarfelags verður i annaðkvøld, hóskvøldið 18. februar, kl. átta i Mettustovu.

Umframt vanligu dagsskránnar verður høvi at fáa ein kaffimunn, og ætlanin er eisini at fáa eitt orðaskilt i lag, eftir at umboð felagsins á lögtingi hava sagt nøkur orð.

Á skránni er annars val av skattmeistara og trimum nevndarlimum, tveimum tiltakslimum, val av grannskoðara, frágreiðing frá nevndini, framløga av roknskapi, ásetan av limagjaldi og ymskilt.